

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1942 szeptember 9.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 202. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Franciaország megtorolja az angolszász légitámadásokat

Berlini vélemény szerint Vichy nem elégszik meg üres tiltakozásokkal – Marshall tábornokot nevezik ki a szövetségesek főparancsnokává – A német légi erő szakadatlan támadásokkal töri meg a sztalingrádi ellenállási fészkeket – Rzssev és Kaluga vidékén több mint három ezer páncélost veszített a Szovjet – Amerikai katonaság érkezett Brazíliába – Roosevelt, Churchill és Smuts a háborúról

A háborus helyzetről szóló hírek közül kiemelkedik az a jelentés, amely szerint a Szovjet támadó tevékenysége ellanyhult az utóbbi napokban. Amíg az elmúlt hetekben szakadatlanul tartottak a bolsevisták tömegtámadásai a középső arcvonal valamennyi fontos pontján, addig az utóbbi napokban márcsak Kalugánál folytak említésre érdemes harcok. A középső arcvonalon végrehajtott szovjet támadásoknak — mint ismeretes — az volt a céljuk, hogy elvonják a német erőket a déli arcvonalszakaszról. Ez a cél nem valósult meg. Pillanatnyilag úgy néz ki a helyzet, hogy éppen a déli német és szövetséges támadások kényszerítették a Szovjetet arra, hogy középső arcvonaláról vonja el az erőket. Erre enged következtetni az a közlés, hogy Sztalingrád térségében nagy erővel állandóan támad Timosenko, azzal a céllal, hogy feltartóztassa a német előnyomulást. Erős ellenséges ellentámadások folynak a Kaukázusban is, a Groznij felé vezető úton. A német hivatalos jelentések szerint valamennyi ellenséges próbálkozás véres veszteségekkel omlik össze. Semleges források is kiemelik, hogy a példátlan hevesességű harcokban olyan embervesztéseket szenved a Szovjet, amely éreztetni fogja hatását a háboru további során.

Sztalingrád ellen sikerrel folynak a német tömegtámadások. A csata és zuhanóbombázó kötelékek szakadatlan támadással igyekeznek szétzúzni a várost védő kitűnően kiépített védelmi rendszert.

Egyiptomban csak tűzérési és járőrtevékenység folyik, a Távolkeleten pedig fokozódó hevességet mutatnak a küzdelmek.

A háborus hírek mellett a

diplomáciai

frontok eseményei is magukra vonják az érdeklődést. Mindenek előtt a francia-angolszász viszonyban várható változások. Franciaországban őriási felháborodást okoztak a Rouen és vidéke elleni angol-amerikai légitámadások és a polgárság megtorlást követel. Francia részről tiltakozó jegyzéket juttattak el Washingtonba az amerikai repülőgépek támadása miatt, az USA kormánya azonban visszautasította a tiltakozást. A Wilhelmstrassén — mint a Bud. Tud. jelenti — egy ezzel kapcsolatban feladott kérdésre kijelentette az illetékes tájékoztató, hogy

a német külügyminisztérium a legnagyobb érdeklődéssel figyeli az ügy további fejleményeit és azon véleményének ad kifejezést, hogy egy olyan ország, amely valamit is ad nemzeti becsületére, nem elégedhetik meg csupán a tiltakozással.

Wendel Willkie, Roosevelt kiküldöttje, aki napok óta Ankarában tartózkodik, két és negyed óras megbeszélést folytatott Menemendzsoglu török külügyminiszterrel. A török lapok Willkie utazásának célját abban jelölték meg, hogy felvilágosítással akar szolgálni Amerika haditeljesítményei tekintetében és meg akarja ismerni Törökország álláspontját a háboru utáni rendre vonatkozóan. Innönü török köztársasági elnök Willkie Ankarába érkezésekor tráciai körútra indult. Az Interinf. hírszolgálat szerint ez a tény nagy fel-tűnést keltett és azt hiszik, hogy a török államelnök csak azért utazott el, hogy elkerülje a talákozást Roosevelt megbízottjával. Emlékeztetnek arra, hogy Donovan ezredes ankarai útja során is elutazott a török államelnök. Lapzártakor érkezett hír viszont arról számol be, hogy Innönü

este már visszaérkezett Isztambulba a tráciai utról. Most lehetőség nyílik a további találgatásra: fogadják-e Innönü Willkiet, vagy sem?

Angolszász

részről több beszéd hangzott el az ünnep alatt. Roosevelt a kandalló mellől csevegett, Churchill az alsóházban mondott beszámolót, Smuts tábornok pedig egy alkalmi ünnepségen nyilatkozott.

Roosevelt — mint a Német Távirati Iroda Reuter-jelentés alapján idézi — kijelentette, hogy 1943-ban már száz milliárd dollárjába fog kerülni Amerikának a háboru. A keleti arcvonalról alkotott véleményének elmondása után kifejtette az elnök, hogy tudatában van azoknak a veszélyeknek, amelyek a Földközi tenger és Középkélet irányából fenyegetik a szövetségeseket, de bizalommal tekint a jövő elé. Az európai hadműveletek terén a Németország elleni offenzíva a szövetségesek célja és erre úgy Amerika, mint Anglia megtették az előkészületeket. Az NST szerint Roosevelt kifejtette, az

angolszászoknak nem áll módjukban, hogy minden erejüket Németország ellen összpontosítsák és tudatában van annak, hogy Németországot sem ostromzárral, sem légitámadásokkal nem lehet legyőzni, hanem csak a csataterén.

Churchill az alsóházban a háborus helyzetről és moszkvai valamint kairói tárgyalásairól mondott beszámolót. Mint a svéd lapok jelentik, olyan nagy volt a részvétlenség, hogy az angol elnök üres padosorok előtt beszélt. A kétnaposra tervezett vitát be kellett rekeszteni, mert sem szónok, sem hallgató nem volt. Churchill most ismerte be elsősorban, hogy a Murmanszk és Alexandria felé küldött hajókaravánokat súlyos veszteségek érték.

Smuts tábornok, délafrikai elnök szerint a világháboru legfontosabb hadszíntere a Földközi tenger. A Földközi tenger visszaszerzése nélkül nem nyerhetik meg a háborút a szövetségesek. Beszélt arról is, hogy Churchilllel megvitatták a középkeleti helyzetet és azt nyugtalanítóknak találták.

Roosevelt üzenetet intézett a kongresszushoz. Ezzel kapcsolatban a Stefani olasz híroroda azt írja, hogy Amerika, amely a legdusgazdagabb állam volt a békében, a háboru első 9 hónapja után példátlan méretű gazdasági csőd szélére jutott. Rooseveltnek drákói intézkedéseket kell hoznia, hogy hátráltassa a katasztrófa bekövetkezését. Az amerikaiak csak most döbbennek rá, milyen helyzetbe sodorta őket a háboru és nem találnak más megoldást, minthogy a német és olasz intézkedéseket letánozzák az ár és bérrögzítés terén. Ez olyan erkölcsi győzelme a tengelyhatalmaknak, amelyet méltán helyezhetnek a katonai győzelmek mellé.

Angol körökben azt hiszik, hogy Roosevelt gazdasági diktatúrát vezet be, amely következményeiben Angliára is messzemenően ki fog hatni.

Végül megemlítjük, hogy washingtoni hírek szerint külsőben áll Marshall amerikai vezérkari főnöknek az angolszász szövetséges hadak főparancsnokává történő kinevezése és hogy Rio de Janeiroba, Brazília fővárosába kétezer észak-amerikai katona érkezett.

Német hadijelentés

Berlin, szeptember 9.

A vezéri főhadiszállás szerdai hadijelentése közli, hogy a német csapatok Novoroszijszktól délkeleti irányban rohammal elfoglaltak egy a terepet uraló magaslatot, több mint ezer foglyot ejtettek és 27 löveget, 1 páncélvontatót és sok más hadianyagot zsákmányoltak. A Fekete tenger partjai előtt a német bombázók elsüllyesztettek egy 500 tonnás szovjet szállító hajót.

A Terek folyónál, az ellenség eredménytelen támadásai közben 18 páncélos harci kocsit veszített.

Sztalingrád erődvézetében anémetek elkeseredett harcok közben áttörték az ellenséges erődvonalat és közvetlenül a város előtt elfoglaltak egy a terepet uraló magaslatot.

Kalugától délnyugatra visszaverték az ellenség helyijellegű támadását. Ezekben a harcokban augusztus 11-e óta több mint ezer páncélost veszítettek a szovjet csapatok.

Rzssev vidékén nem történt említésre méltó harci tevékenység. Itt július 30-a óta 2126 páncélos harci kocsit veszített az ellenség.

A Ladoga tavon három szovjet ágyunaszádót süllyesztettek el a németek. Fent északra, a Kola öbölben szovjet repülőtereket és Murmanszkot támadták a német légi erők. A vadászgépek 27 ellenséges gépet lelőttek.

A Szovjet a nap folyamán német és szövetséges vadászgépekkel folytatott légi harcok során és a légelhárító tűzérési tevékenysége következtében 137 repülőgépet veszített. Négy német gép nem tért vissza.

Az angolok Nyugatnémetország felett 10 repülőgépet veszítettek. Éjszaka Németország délnyugati területeire dobtak bombát az angolok. Három brit gépet lelőttek a légvédelmi ütegek. Augusztus 28-ától 252 angol gép pusztult el a németekkel folytatott harcban 59 elveszett német géppel szemben.

Német harci gépek éjjel-nappal támadták Anglia déli partvidékét, valamint Közép- és Keletangliát.

Ára 10 fillér

A németek gyakorlatilag már urai a Fekete tengernek

Változatlan heveséssel tombol a sztalingrádi csata — Több-órás közelharcban zúzták szét a németek a szovjet ellentámadást

Berlin, szeptember 9.
Sztalingrád birtokáért változatlan heveséssel tombol a csata, amely arányaiban és a szembenálló felek elszántságát tekintve az év leg-hatalmasabb csatájává vált. A német csapatok a makacsul védekező és sűrű ellentámadásokkal kísérletező ellenségtől újabb erődket foglaltak el és a belső gyűrűben áttörve a szovjet vonalat újabb hét kilométeres előretörést értek el. A Szovjet hiábavaló ellentámadásainak szétzúzása során újabb súlyos vereségeket szenvedett. A tehermentesítő támadásokat részben többórán át tartó közelharcban verték vissza a németek. Az erőd feletti légi harcokban a tegnapi nap folyamán 98 szovjet repülőgép pusztult el.

A francia híroroda közli a Szovjet legújabb hadijelentését, amely bejseri, hogy Sztalingrádtól nyugatra újabb állásokba vonultak vissza a bolsevista csapatok.

A háború egész folyamata alatt még sohasem tulajdonítottak egy csata lefolyásának ekkora jelentőséget. Japán lapok szinte óráról órá

ra teszik közzé jelentéseiket és elismerésüket fejezik ki a német csapatoknak haláltmegvető támadó szelleme felett. Az United Press megírja, hogy a bolsevista hadsereg katonái mellett még a Volga-flotta tengerészei és népfőlkeldői is harcban vannak. Férfiak, nők, gyermekek és minden fegyverfogható ember a német csapatok ellen küzd. Német részről összehasonlítják a helyzetet Szepasztopol ostromával, azzal, hogy Sztalingrád egyetlen összefüggő erődrendszer. Angol jelentések a harcot az ujkori történet legnagyobb csatájának nevezik. A német gépek szünet nélkül vetik magukat az ellenségre és a légháritó tüzérének eddig nem látott tömege vonul fel, a német repülők mélyrepüléssel semmisítik meg egymásután az ellenséges állásokat.

Ankara, szeptember 9.
Ataj képviselő, az Ulusban foglalkozik Novoroszjszk elestével és kifejti, hogy a nagypontosságú erőd és kikötő elfoglalása után a németek most már gyakorlatilag urai az egész Fekete tengernek.

„A Volga partján Moszkváért is folyik a harc“

Róma, szeptember 9.
Az olasz lapok nagy terjedelemben foglalkoznak a Sztalingrádért folyó példátlan heves csatával. A torinói Stampa rámutat arra, hogy Timosenko hatalmas ellentámadása a Don és Volga folyók között nagy erőfeszítésekre készítette a németeket és bár hátráltatja Sztalingrád bevételét, nem vezet eredményre, mert ezekben a harcokban hatalmas veszteségeket szenvedtek, anélkül, hogy sikerült volna céljait megvalósítani. A Volga mentén folyó harc nem csak Sztalingrádért, hanem a Kaukázusért és Moszkváért is folyik — állapítja meg az olasz lap.

Gayda:

Sztalinnak nagy gondot okoznak a szomszédok igényei

Róma, szeptember 9.
Gayda főszerkesztő a Giornale d'Italia legújabb számában kifejti, hogy a Szovjet helyzetét a következő négy tényező teszi súlyossá:

1. A szovjet arcvonal déli szakaszán fokozatosan előnyomulnak a német és szövetséges csapatok, s a Szovjet egymás után veszíti el legfontosabb kulcspozícióit és óriási embervesztései vannak.

2. A Szovjet gazdasági pusztulása, amely a

fontos ipari és mezőgazdasági területek elvesztésének a következménye.

3. A Szovjet látja, hogy az angolszászok részről nem kaphat megfelelő mérvű támogatást. A bolsevista sajtó nyíltan hangot ad szovjet körök efeletti elkeseredésének és

4. A Szovjet többi határain sincsenek tisztázva a problémák. A szomszédok fenntartják igényeiket, ami komoly nyugtalanságot okoz Sztalinnak és társainak.

A németek Közép- és Keletangliát, az angolok Nyugatnémetországot bombázták

Berlin, szeptember 9.
A Német Távíratok Iroda jelenti, hogy a délnémet órákban nagyobb vegyes angol légi kötelék igyekezett berepülni Le Havre vidéke fölé. A német elhárítás és vadászgépek azonnal heves működésbe léptek és megakadályozták az ellenséget abban, hogy teljes erejével végrehajtsa a bombázást. A megzavart bombázók ledobott bombái így nem okoztak érzékeny kárt. A német vadászgépek hét perc alatt 8 ellenséges gépet lőttek le, ugyanakkor a bresti német légháritás is lelőtt egy ellenséges gépet. Késő délután két brit gép Németország fölé repült be. Az egyiket leszedték a légvédelmi ütegek.

Szardára virradóra Németország nyugati tartományainak egyes városaiban polgári lakónegyedeket bombáztak az angolok. Bizonyos anyagi kár keletkezett. Három brit gépet lelőtt a légvédelem.

A német légi erők szerdára virradóra Anglia középső és keleti tartományainak katonai célpontjait árasztották el bombákkal. Bayer törzserőmester, éjszakai vadászpilóta a támadás során 20 perc alatt három ellenséges gépet lőtt le és ezzel 27-re emelte légi győzelmeit.

Zavargások Irországban, Szíriában és Libanonban

Róma, szeptember 9.
A Messagero jelentése szerint Szíriában és Libanonban egyre fokozódik a nyugtalanság és komoly zavargásokra került a sor. A zavargások oka az a körülmény, hogy az angol hatóságok kíméletlenül elrekkvirálják a parasztok terményeit. Sok esetben éjjel lepték meg a rendőrség a lakosságát és szállította el a gazdasági termé-

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ
TELEFON: 158.

Kedd - Csütörtök

GYILKOS VADON

Nagy expedíciós film

Pótműsor: Magyar és német híradók.
Előadások kezdete: 6.10, 9.10, vasár- és ünne-
napokon három előadás.

nyeket. Ez a brit eljárás éhséggel fenyegeti a falvakat.

Irországban is folytatódnak a zavargások. Északirrország több városában újabb támadásokat hajtottak végre az ir nacionalisták a rendőrség ellen. Számolnak nagyobb arányú avilí fegyveres összetűzés lehetőségével is.

AMERIKAI TENGERSZETI VESZTESÉGEK

Amsterdam, szeptember 9.
A Német Távíratok Iroda átveszi a Reuter angol hírgyűnökség jelentését, mely szerint az amerikai haditengerészetiügyi minisztérium közli, hogy az USA haditengerészete augusztus 13-a és 30 között 103 halottat, 17 sebesültet és 307 eltűntet veszített.

AMERIKA VISSZAUTASITOTTA A FRANCIA TILTAKOZÁST

Vichy, szeptember 9.
(OFI) Az angol hírgyűnökség jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya visszautasította azt a tiltakozó jegyzéket, amelyet Vichy a francia városok amerikai repülőgépek részéről történt bombázása ügyében intézett Washingtonhoz.

LAVAL ÉS A SPANYOL KÖVET TÁRGYALÁSAI

Vichy, szeptember 9.
(OFI) Laval miniszterelnök fogadta Spanyolország nagykövetét.
Madridi jelentés szerint Franco tábornok felesége és leánya társaságában visszaérkezett a spanyol fővárosban.

Izlandon tartották szemlét az amerikai haderő vezetőit

Washington, szeptember 9.
(OFI) A Fehér Ház hivatalosan közölte, hogy Harry Hopkins, az elnök megbízottja, Marshall tábornok, vezérkari főnök és King tenger-nagy Izlandon járt, ahol megsejmelte az amerikai támaszpontokat. Izlandi útjuk során megbeszélést folytattak Churchilllel és az angol vezérkar főnökével az amerikai haderő vezetőit.

SZÁZNEGYVENRE EMELKEDETT A ROUEN ELLENI ANGOLSZÁSZ LÉGITÁMADÁS HALÁLOS ÁLDOZATAINAK SZÁMA

Vichy, szeptember 9.
Mint hivatalosan közlik, a Rouen elleni angolszász légitámadás áldozatainak számát a következőkben állapították meg: 140 ember meghalt, 400 pedig megsebesült. Az anyagi kár súlyos. Megállapítást nyert, hogy a bombázásban az angolokon kívül amerikai repülőgépek is résztvettek.
A város lakossága Petain marsallhoz intézett levelében megtorlást követel a támadásért.

Bérmálási ajándékot

órát, ékszer
a legjobban vásárolhat

Scheurer Gáspár

Órás-ékszerész

Zomborban, Petőfi utca 13.

Német lap honvédségünk harcairól

Berlin, szeptember 9.

A Berliner Börsenzeitung „Honvédek Kelemen” cím alatt vezércikket szentel a magyar katonaság harcainak. Bevezetőben megállapítja a lap, hogy Magyarország történelme az örök katonai történelme. Századok óta állandóan harcban áll a magyar és vérelláztatott hazájának minden szent rögét. Az európai népek szemében legendává finomultak ezek a hősök és ezek a harcok.

A továbbiakban megállapítja a lap, hogy Magyarország volt az első, amely szembeszállt a bolsevizmussal és sikeres harcával meggátolta, hogy Magyarország ugródeszkájává váljék a vörös barbárságnak. Részletesen foglalkozik a lap honvédségünk harcaival és leszögezi, hogy Magyarország boldog, mert most a határaitól 1.500 kilométerre szállhat szembe az ellenséggel, nem pedig a saját földjén, mint ez eddig történt. Végül a polgári lakosság magatartásáról ír a német külügyminisztérium lapja és kihangsúlyozza, hogy a magyar nép latbaveti minden erejét és minden tőle telhetőt megtesz harcoló fiaiért.

Heves harcok a Salamon szigeteken

Zürich, szeptember 9.

(Bud. Ért.) A Salamon szigetek három szigetén fokozódó hevességgel folynak a harcok. Most már japán támaszról is páncélosokat dobtak harcba. A japán támadások sikerrel folynak, bár az amerikaiak kemény ellenállást tanúsítanak.

TOBBTERMELESRE SZÓLITOTTÁK FEL A SZOVJET BÁNYÁSZOKAT

Stockholm, szeptember 9.

(Német Távirati Iroda) A moszkvai rádió jelentése szerint a Pravda vezércikkben fordult a kuzsnevszki vidék bányászaihoz és felszólította őket, hogy termeljenek több szenet, mert a doneci szénmedence elvesztésével szénhiány állott elő.

GIBRALTÁRBÓL ELSZÁLLITOTTÁK A POLGÁRI LAKOSSÁGOT

La Linea, szeptember 9.

(Stefani) Gibraltárból kifutott és Angliába felé hajózik két angol szállítóhajó, amelyekeken Gibraltár polgári lakosságát és leváltott helyőrségét szállítják el. Hír szerint a helyőrség leváltására a Gibraltárban előfordult katonai összeütközések adtak okot.

A NEMZETKÖZI VÖRÖSKERESZT GÖRÖGORSZÁGÉRT

Athén, szeptember 9.

Az új nemzetközi Vöröskereszt svéd és svájci tagjai megérkeztek Görögországba, hogy meg szervezzék az élelmiszerek kiosztását a görög nép között. Bejelentették, hogy három svéd hajón 16.000 tonna buza és jelentős mennyiségű kötszer és gyógyszer érkezik a közeli napokban Görögországba.

A nagyvilágból

Ujguinea ausztráliai támaszpontjait újból hevesen bombázták a japán légi erők.

Henderson amerikai árkormánybiztos kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak a következő 22 nap alatt meg kell nyerniök a gazdasági csatát, különben a következő hat hónap gazdasági megrázkódtatásokat hoz.

Az Egyesült Államokban állami szolgálatba állítják az összes magán-személy- és tehergépkocsikat.

A newyorki rádió közlése szerint az amerikai kormány 18 évre szállította le a katonai kötelezettség alsó korhatárát.

Londonban szerdára virradóra légiriadó volt. Eddig nincsenek jelentések arról, hogy a német gépek bombákat is dobtak volna.

Amerika madridi nagykövete Lisszabonban folytat tárgyalásokat.

Molotov fogadta Perzsia új moszkvai követét.

A brazil hatóságok letartóztatták a LATI óceánontúli olasz légi járat valamennyi tisztviselőjét és megtiltották a német és olasz állampolgároknak, hogy katonai ünnepeken megjelenjenek.

A Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta Funk dr. német minisztert

Meleghangu pohárköszöntők Reményi-Schneller dr. estebédjén

Budapestről jelentik: A Magyarországon tartózkodó dr. Walter Funk német gazdasági miniszter kedden Gödöllőre utazott, ahol Kormányzó Urunk kihallgatáson fogadta.

A német miniszter tegnap délelőtt megkoszorúzta a Hősök emlékművét a hősök terén, majd a rákoskeresztúri hősi temetőben áldo-

zott a Budapesten eltemetett világháborús német hősök emlékének.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter este estebédet adott a magas vendég tiszteletere. Az estebéden meleghangu pohárköszöntők hangzottak el.

Rögtönítelő bíróság elé kerül, aki légoztalmi elsötétítés alatt lop vagy betörést követ el

A légvédelmi készültség elrendelése óta a már érvényben levő rögtönítelő bíróságot fokozottabban kiterjesztették. Elsötétítés idejére ugyanis a vagyon elleni bűncselekményt elkövetőkre is a rögtön-

bíráskodás érvényes. A betörők és rabló-támadók, továbbá azok a tolvajok, akik a légvédelmi sötétség idején követik el bűncselekményüket, statáriális bíróság elé kerülnek.

Hogyan sötétítsük el lakóházainkat

A Légóztalmi Liga zombori csoportjának közlése:

A lakóházak elsötétítésével kapcsolatban elsősorban is azt állapíthatjuk meg, hogy a lakosság — az ucca képéből ítélve — jól oldotta meg ezt a feladatot és ezzel annál is inkább említésre méltó, mert a szigorú rendelet, tanács és figyelmeztetések ellenére is a lakóházak csak kis százalékban voltak felkészülve az elsötétítés végrehajtására.

A lakóházakat a honi légvédelmi készültség ideje alatt úgy kell elsötétíteni, hogy azokból még az ajtók, ablakok nyitáskor se jusson semminemű fény a szabadba, vagyis a lakóház, tekintet nélkül a belső világításra, kívülről szemlélve, a teljesen sötét épület képét mutassa. Eből következik az is, amit elég gyakran rosszul magyaráznak, hogy a jól elsötétített lakóház belső világítása korlátozás alá nem esik, mert a fényáthatatlan módon elsötétített belső helyiségekben éppúgy világíthatunk, mint békében.

A lakóházak legtöbb helyisége olyan, amelyeket állandóan használunk és ezeknél teljes világításra van szükségünk. Ezeknél az egyetlen megoldás a fénykibocsátó felületeket olyan anyaggal eltakarni, amely fényt nem bocsát keresztül. Ilyen anyagok a külféle papír- és szövetanyagok, a bádóg és falemezek, műanyaglemezek stb. A lényeg a fontos, hogy fény az épületből ne jusson ki.

A kék papír használata, ha megfelelő tömörségű ahhoz, hogy fényt nem bocsát ki, nem tilos ugyan, alkalmazása azonban nem célszerű. Azért, mert az ablakfelületek mögé elhelyezett kék papír holdfénynél erősen tükrözik, igen nagy távolságról meglátható, ami semmiképpen nem kívánatos. Azonkívül ezek a papírok könnyen szakadnak és rendszerint oly vékonyak, hogy csak kettős rétegben alkalmazva zárnak fénymentesen. Tehát ha a sebtében vásárolt papírok kicserélésére kerül a sor, vegyenek megfelelő erősségű és egy rétegben is teljesen fényáthatatlanul takaró papírananyagokat.

Ami a többi anyagot, bádóg, fa és műanyaglemezt illeti, ezek fényáthatatlanul takarnak, csak kezelésük valamivel nehezebb.

Használhatunk fényáthatatlanul takaró festéket is elsötétítési célra. Rendszerint a lakás mel lékhelyiségeinél, kamránál, WC-nél, fürdőszobánál stb. A festék sötét színárnyalatú, üveghez jól tapadó, nempattogzó és könnyen eltávolítható kell legyen.

A lakóház közlekedésre szolgáló részeinél az ugynevezett belső irány fények kerülnek alkalmazásra. A belső irányfények olyan ernyőzött fényforrások, amelyek csakis lefelé vetnek fényt, tehát a lépcsőt, lépcsőfordulót, küszöböt stb. világítják meg és sem a falakra, sem a szabadba nem vetnek fényt. Bármelyik egyszerű villanykörte átalakítható belső irányfényre, ha egy olyan kéregpapír-tölcsért helyezünk rá, amelyet alul sötétkék — de semmiesetre sem piros vagy rózsaszínű — selyempapír, esetleg sötétkék színű celluloidlemez vagy üveg zár le. Az irányfény akkor jó, ha a kérdéses ablaktól sötét esti órákban 50 méter távolságból sem tudjuk észrevenni a belső irányfénylámpa fényforrásának ki és bekapcsolását, de a biztonságos közlekedéshez mégis elég fényt sugároz.

A fehér festés és meszelés is hasznos szerepet játszhat a lakóház közlekedésre szánt részeinél. A lépcsők, fordulók, küszöbök és egyéb akadályok fehérre festése nagy mértékben elősegíti a biztonságos közlekedést.

Újból szabályozták a cukor forgalmát és fogyasztását

A hivatalos lap közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a cukor forgalmának és fogyasztásának újabb szabályozása tárgyában. A rendelet szerint minden törvényhatóság részére megállapítják a törvényhatóság területén havonként felhasználható cukor legmagasabb mennyiségét. A cukorjegyek, a különböző fejadagok szerint, különböző színben készülnek. A szeptember-havi cukorjegyek utolsó szelvényét szeptember 30-a után beváltani nem szabad. Az eddigi 104, 52, illetve 32 dekás fejadagok ezentúl is érvényben maradnak, annak azonban, aki magasabb fejadagra tart igényt, csak új igény bejelentése alapján szabad kiadni a cukorjegyet. A rendelet részletesen intézkedik a kereskedők tendenciáiról.

A jegyek szétosztása alkalmával egyszerre három hónapra szóló cukorjegyet

adnak ki. A havi 32 és 52 dekás cukorjegyért darabonként 6 fillért, a havi 104 és 156 dekás cukorjegyért pedig darabonként 10 fillért kell fizetni. Ha a kiosztást házfelügyelők végzik, kötelesek a cukorjegyekért beszedett díjakról elszámolni.

A takarékos cukorgazdálkodás céljából — október 1-től, a rendelet hatálybalépésétől kezdve — máknak és diónak keverékké vagy izzé, továbbá citromnak narancsnak, mandarinnak vagy bármilyen külföldi terméssé gyümölcsnek izzé vagy szörppé forgalombahozatala céljából cukrot feldolgozni tilos. Műmézet vagy ehhez hasonló szörpöt cukorból iparszerűen előállítani tilos. A forgalomban lévő ilyen készítmények a rendelet hatálybalépésétől számítottan legfeljebb harminc napig árusíthatók.

ASSZONYOK VILAGA

A paradicsom és paprika — egészség

Most ért véget Debrecenben a közellátásügyi kormányzat által felállított kísérleti konyha első tanfolyama. A záróvizsga ünnepélyes keretek között folyt le, azon megjelent dr. Somoss Elemér miniszteri osztálytanácsos, a kísérleti konyhák ügyeinek országos vezetője is.

A vizsgán a hallgatók beszámoltak a tanultakról, az étkezésnek és a főzésnek egészen új technikáját ismertetve. A tanulságos vizsga és bemutató után dr. Somoss Elemér miniszteri osztálytanácsos emelkedett szólásra. Lossonczy István közellátásügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta; majd figyelemreméltó kijelentéseket tett:

— A magyar faj jövője attól függ — mondotta többek között —, hogy a magyar asszony családját, gyermekeit és férjét jobban tudja-e élelmezni, mint eddig. Állítom, hogy ezen a téren nagy mulasztások vannak...

— A mi kötelességünk az egész nőnevelést átállítani arra a vonalra, amit itt a vizsgán hallottunk. A nőnek nem arra van szüksége, hogy a magasabb matematikával tisztában legyen, hanem arra, hogy be tudja tölteni hivatását s ehhez szerezzék meg a képességeket. Egészséges gyermeket hozzon a világra, egészségesen nevelje és helyesen táplálja.

Dr. Somoss Elemér ezután a korszerű főzéssel kapcsolatos tudnivalók közül a vitamintan egyes tételeit emelte ki érdekes megvilágításban. A citromról megállapította, hogy nincs benne annyi vitamin, mint például a répában, paradicsomban és paprikában. Helyes tisztítással és feldolgozással az ezekben lévő vitaminnennyiséget fel is tudjuk használni.

— Az elégedetlenség oka jórésztben a B-vitamin hiányára vezethető vissza — jelentette

ki dr. Somoss miniszteri osztálytanácsos. A kevés B-vitamint fogyasztó szervezet idegesebb, ingerlékenyebb s a legkisebb reakciót sem tűri.

Dr. Somoss Elemér rámutatott arra, hogy amikor mélyebben megyünk bele a háboruba, a szegényebb néprétegek nélkülözni kénytelenek bizonyos megszokott ételanyagokat. A háboru előtt is hiányosan táplálkoztak s ha most egyes anyagok még hiányoznak is, féltő, hogy az úgynevezett háborus járványok felütik fejüket s pusztítani fogják nemcsak a csecsemőket, hanem a lakosság nagyobb rétegeit is.

Ezzel szembe kell állítani az ideai hatalmas paradicsom és paprikatermésben rejlő vitaminnennyiséget, ezekből tehát mennél többet kell eltenni télire. A szőlőtermés horribilisan nagy-nak ígérkezik. Ezek és jam formájában sok szőlőt lehet eltenni télire. Egyszerű és cukrot nem kívánó a nagy mennyiségben termő szilva eltevése.

— Még egy problémával kell foglalkoznunk — mondotta dr. Somoss Elemér. — A takarmányhiány miatt nem áll megfelelő zsírmennyiség az ország rendelkezésére. Ezért termeltettünk sok olajos magot, hogy olajat és margarint adhassunk. Fogyasztásuk előnyös, könnyebben emészthető az olajjal főzött ételek s vannak olyan izletések, mint a zsíros ételek. A kérdés konyhatechnikai szempontból megoldható.

A kísérleti konyhák felállítását Lossonczy István közellátásügyi miniszter elgondolásai visszhangra találtak a közönség körében. Mutatja ezt az a nagy érdeklődés, amely minden ilyen kísérleti konyhát kísér. Hatásukat hamar meg fogja érezni a magyar nép és a magyar gyermek.

Ismét kapható a békeidők közkedvelt üdítővize, a pécsi **IETTYE** forrásvíz, mely elsőrangú, szénssavval telített, magashegyi sziklából fakadó üdítő és borvíz. Főárusítója Zomborban: Rácits György Utóda cég. Kérje mindenütt!

Lehet-e örökölni az izlés érzékét?

Mindnyájan tudjuk, hogy az izlés érzéke egyénenként mennyire különböző egy esztétikai, mint pszichológiai tekintetben. Van, aki andorodik a tejföltől, más embernek viszont ez inycse csemege. Tulajdonképpen „izlelni” csak azt tudjuk, hogy egy folyadék sós, keserű, édes vagy savanyu ízű. Ami még ezen felül „izlelhető” mindaz a szaglás járuléka. Az izlés érzékszervei, az „izlelőbimbók”, azokban a gombaszerű szemölcsökben vannak, amelyek a nyelv felületén meglehetősen szabálytalanul oszlanak el. Hogy sajátosságai örökölhettek-e, idáig nem tudtuk, amint az érzékszervek egész területe általában az örökléstani kutatások számára idáig hozzáférhetetlen volt.

Ilyen irányú kutatások terén az első lépést Skarmlik professzor, a jeni egyetem pszichológiai intézetének tanára tette meg. Erről a munkájáról legújabbán nagyon érdekes előadás keretében számolt be. Az amugy is fáradságos kutatásokat még az is megnehezítette, hogy a nyelv izlelő szemölcséinek száma a korról csökken, eloszlása megváltozik. Ezért tulajdonképpen csak ugyanazon koraikat lehet összehasonlítani. De ami fő, nem csupán a szerv felépítését, hanem teljesítőképességét is meg kellett vizsgálni. A kutató tudós is nagyon megbízható vizsgálati módszert talált.

Skarmlik professzor megvizsgálta, milyen erősnek kell lennie egy bizonyos anyag oldatának, hogy sós vagy keserű érzést keltsen az izlelőszervben. Azután megállapította, hogy egy más anyag oldatának mily erősnek kell lennie, hogy ugyanolyan fokú keserű, savanyu, vagy édes ízt váltson ki, mint a próbaoldat. Végül keserű, sós stb. izlelésű anyagokból oly keveréket keresett, amely egy bizonyos próbaoldat íztől ne különbözzék.

Egy család tagjai között is jelentős különbségeket állapított meg a tudós. A kutatásnak ebben a stádiumában úgy látszik, hogy örökölhetségekéről szó sem lehet. Azonban a további kutatások során már kitűnt, hogy a keverékek végzett kísérleteknél az anyagok tömegét meg lehet különböztetni, azonban a számukat és minőségüket nem. A döntő bizonyítékot az

után az ikrekkel végzett kísérletek adták meg. Két petés ikreknél még ugyanazokat az eltéréseket találjuk, mint a rokonoknál, azonban egy-egy petéseknél a legapróbb részletig tökéletes egyezés mutatkozott. A szerv felépítése, a gombás pirulák száma és elrendezése is meglehetősen egyforma volt ezeknél. Ezen az uton tehát csaknem döntő bizonyossággal meg lehet állapítani, vajjon egy-egy petések, vagy két-egy ikrek. Ezzel az izlés érzésének örökölhetsége is bizonyosodott. Ez természetesen nem csupán egy, hanem több tényezőtől függ, amelyek egyenként örökölhettek. Ezzel magyarázhatók az izlés terén fellépő nagy különbségek testvérek között, ugyancsak szülők és gyermekek között.

Őszi, divatlevél

Mire a nyár végére értünk teljesen kialakult a könnyű és színpompás nyári divat. Ez azonban már senkit sem érdekel. Jelenleg a közölgő őszi újdonságai felé fordul a hölgyközönség érdeklődése.

— Vajjon mit hoz az őszi divat?

A divat irányítását intéző nagy divatcégek még nem léptek a nyilvánosság elé új ötleteikkel, de a kiszivárgó hírek mégiscsak előre vetik az őszi divat árnyékát.

— Az őszi meleg napjaira igen divatosak lesznek a könnyű szövétruhák, csaknem minden színben. (Sötétkék, pasztelkék, őszszínű drapp, szürke). Ez előnyt jelent mert mindenki olyan színt választhat, mely alakjához, arcához legmegfelelőbb. Fiatalos, rövid berakott szoknyák, hosszú, csipőn jóval alul érő bluzok, elől leginkább végig gombolva a derékrészük igen változatos, kiszabott, övvel leszorított, huzott és enyhén bőgyőjtő lehet. A nagy fehér gallért, vagy kihajtották azonban nem nélkülözheti egyik sem.

Az őszi kabátdivat újdonsága a prémes kézelő. Emellett a galléron és zseben nincsen szőrme. Ez természetesen csak az érdekes félig angolos, félig franciás sza-

BÉRMÁLÁSI AJÁNDÉKOK

nagy választékban és legjobb kivitelben

STEBLER ANTAL

órás és ékszerész

ZOMBOR, Kossuth L. u. 2.

Alapítva 1897.

A vásárolt tárgyakba vézés díjtalan!!!

básu kabátokon érvényesül, a kockás és pépita anyagok vezető szerepet fognak játszani.

A kalapdivat mint eddig is sokoldalú marad, mindenki egyéniségéhez illő formát választhat. Különösen kedveltek lesznek azonban a vadászkalapokra emlékeztető, de szélesebb karimájú, puha, filz, velour, velourantilop s más, meleg de puha, könnyű anyagból készült kalapok, fonott zsinor és toll díszsel.

Az őszi divat valóságga egyeduralkodóvá teszi a parafa-ortopedialpu cipőket. Felső részük csukott, több darabból érdekesen szabott díszes tűzéssel összeállított. Talán nem is annyira a divattervezők mint inkább a szükség állította elő őket. No de ez mellékes, divatosak, tehát — szépek.

Kimondott újdonsága lesz az ősznek a kabát anyagából készített bőrtáskamódjára kidolgozott szövettáska. Hogy elegáns legyen, fontos a kifogástalan kidolgozás és belső felszerelés. Hosszu fogójuk szintén szövethől készül s vállra vetve fogják viselni. Célszerű, érdekes, valószínűleg kedvelt lesz.

Érdekes apróságok

Az Augsburgeri Múzeumban üzembe helyezték a filmfelvetőgépek előtt a világ első motorját, egy kis Diesel-motort, amely feltalálójának, Diesel élettörténeti filmjének egyik fejezetét képezi. A bemutatón jelen volt dr. Diesel Ernő, a nagy technikus fia is. A motor pompásan dolgozott — harmincévi phenés után.

Németországban most egy kis falu népét ünneplik. A Birodalom leggyermekdusabb faluja Allandör. Lakossága 250 főből áll s ebből 156 a gyermek. Érdekes, hogy a gyermekek száma most pontosan annyi, mint 1910-ben volt.

Verona közelében olyan dus metángázkutakat létesítettek, amelyek nemcsak a várost látják el teljesen, hanem az egész kerületet, amelyben pedig hatszáz-nál több helyiség van.

Egy kiló szintetikus gumi előállításához 16, egy kiló bőr gyártásához 4, egy kiló papírhoz 07, egy négyzetméter ablaküvegéhez 50 kiló, 10 téglához 1.5, egy kiló cukorhoz 1, 10 liter söréhez 1.8, egy méter posztóhoz, 4.5 kiló szén szükséges. Ebből látható, mennyire döntő jellegű, hogy egy ipari állam megfelelően legyen látva szénrel.

A most megnyitott transzszaharai francia vasutakon a modonyokat nem szénrel fűtik, hanem — földidőolajjal. A kísérletképpen beállított ily fűtőanyag motoros modonyok óránkénti 105 kilométer gyorsasággal szaladnak.

Bulgáriában hatalmas króm- és rézbányákat tártak fel. Macedón vidékeken annyi áll rendelkezésre e fémfajtákból, hogy a jelek szerint az egész Balkánt el lehet látni velük.

A világ egyik legnagyobb csillagvizsgálóját, amelyet most építettek Pádua olaszországi város mellett, átadták hivatásának. Együttal a csillagdában megünnepelték a Galilei-napot. A csillagda teleszkópja a legerősebb Európában s bár az amerikaiak nagyobbak, de teljesítmény dolgában a páduai sokszorosan felülmúlja azokat. (TEK)

Ismét forgalomba helyezték az esti szabadkai vonatot

Több vonatjáratot beszüntettek, s új vonatpárokat helyeztek forgalomba

A MÁV ismét korlátozásokat léptetett életbe több vonalon. Szeptember 9-ével az alábbi személyvonatok szüntek meg a Délvidéken:

Szabadka—Zombor—Gombos között a 4112-es vonat, amely Szabadkáról indult 10 óra 22 perckor és Gombosra érkezett 13 órakor.

Gombos—Zombor—Szabadka között a 4115-ös számú vonat, amely Gombosról indult 10 óra 17 perckor és Szabadkára érkezett 12 óra 54 perckor.

Zombor és Gombos között a 4120 számú vonat, amely Zomborból indult 5 óra 51 perckor és Gombosra érkezett 6 óra 45 perckor.

Gombos és Zombor között a 4129 számú vonat, amely Gombosról indult 3 óra 25 perckor és Zomborba érkezett 4 óra 18 perckor.

Nagyfénny—Csantavér között az 5940-es számú vonat, amely Nagyfénnyről indult 5 óra 25 perckor és Csantavérré érkezett 5 óra 41 perckor, valamint az 5946-os számú vonat, amely Nagyfénnyről indult 16 órakor és Csantavérré érkezett 16 óra 16 perckor.

Csantavér és Nagyfénny között az 5947/a számú vonat, amely Csantavérről indult 6 óra 20 perckor és Nagyfénnyre érkezett 6 óra 37 perckor, valamint az 5933-as számú vonat, amely Csantavérről indult 16 óra 43 perckor és Nagyfénnyre érkezett 17 órakor.

Szeged-Rókus—Szabadka között az 1608/a számú vonat, amely Szeged-Rókusról indult 23 óra 41 perckor és Szabadkára érkezett 0.47 órakor.

Szabadka és Zenta között a 4320 számú vonat, amely Szabadkáról indult 4 óra 35 perckor és Zentára érkezett 5 óra 47 perckor.

Zenta és Szabadka között az a vonat, amely 22.48-kor indult Zentáról és 24 órakor érkezett Szabadkára.

Ujpalánka—Gombosról 4.18-kor érkező és vissza 5.51-kor induló 4129/4120 sz. személyvonatok.

Hódság—Apatinból 7.45-kor érkező és vissza 23.00-kor induló 6232/6239 sz. motorpótlós vonat.

Baja—Bezdnából 21.00-kor érkező és vissza 17.50-kor induló 6838/6831 sz. vegyesvonat.

A zombori Baross szövetség kérelmére a MÁV igazgatósága az esti szabadkai személyvonatot, amely fél 10 órakor indult Zomborból, a délhátskai kereskedők és iparosok kívánságára ismét forgalomba helyezte. A vonatpár Szabadkáról indul 13.45 órakor, Gombosra érkezik 16.24 órakor, Gombosról indul 20.34 órakor, Zomborba érkezik 21.17-kor, innen indul 21.32 órakor és Szabadkára érkezik 23.14 órakor.

Minden alkalomra!

Leghálásabb ajándék, egy megbízható ÓRA, melyet legjutányosabban, jótállás mellett

KUNTSER IMRE

óras ékszerésznél

szerezhet be, Zombor, Kossuth Lajos utca 11.

Nagy eredménnyel gyűjtött Temerin a honvédeknek

Közel háromezer darab téli holmi gyűjt össze pár nap alatt

Temerinből jelentik: A leventék párnapos gyűjtése Temerinben nagy eredménnyel végződött. A község magyarsága sietett a harctéren küzdők segítségére. Mindenki adott valamit. Rengeteg téli ruhanemű gyűjt össze. Egész halom pullover, keztyűt, meleg alsóruhát hordtak össze a leventék.

A gyűjtés részletes eredménye a következő: 235 pullover, 172 pár érmelegítő, 30 hősapka, 20

pár lábszárvédő, 127 darab alsóruha, 19 haskötő, két pár lábtekerics, 12 gyapjutríkó, 25 pár meleg kapca, 39 kidolgozott bőr, 40 nyersbőr, 39 bőrgallér, 279 sapka, 338 sál, 74 mellező, 16 ujjas, 8 szőrmés kabát, 6 suba, 3 bőrnadrág, 242 pár szoka, 469 gyapjnarisnya, 151 pár keztyű, 37 subadarab, hatkilogram gyapjfonál, 8 zsebkendő, 3 pár fülvédő, 6 szemüveg és 380 cigaretta.

Megjelent a zsidók erdő- és mezőgazdasági ingatlanairól szóló törvény végrehajtási rendelete

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Két nappal ennek a fontos törvénynek hatályba lépése után a Budapesti Közlöny szeptemberi 8-i számában már megjelent a törvény fontos rendelkezéseinek tekintetében a kormány végrehajtási rendelete. A rendelet azt célozza, hogy a termelési érdekek szem előtt tartásával mielőbb keresztény kézre jussanak a kisebb ingatlanok és ezzel a törvény célkitűzésének gyors megvalósítása biztosítható legyen.

A statisztikai adatfelvétel szerint több mint 10.000 olyan zsidóbirtok van, amelynek területe az 5 kat. holdat nem haladja meg. Ennyi külön eljárás lefolytatására lenné tehát szükség, az eredmény azonban alig lenne több 24.000 kat. holdnál. Célszerűnek látszott tehát, hogy ez a nagyszámú kis ingatlan az állami adminisztráció nagyobb megterhelése nélkül kerüljön keresztények kezére, akiknek a törvény értelmében ugys juttatni akarjuk.

A rendelet első és második §-a értelmében a zsidó kis- és nagyközség belterületén fekvő olyan beépített ingatlanokat, amelyek mező- vagy erdőgazdasági ingatlanok nem tekinthetők, tehát főként a kis

és nagyközségekben lévő lakóházakat, eladhatják. Ehhez külön hatósági engedély — a határsávban fekvő házak belsőiségek kivételével — nem kell. Eladhatja a zsidó az egy község vagy város határában fekvő öt katasztrális holdnál nem nagyobb mezőgazdasági ingatlanait is, az ezekkel összefüggő gazdasági épületekkel, továbbá eladhatja kis- és nagyközség belterületén fekvő beépítetlen és város belterületén fekvő, rendszeresen művelt mezőgazdasági ingatlanát.

Az utóbb említett ingatlanokat a rendelet harmadik §-a szerint elsősorban olyan hivatásos földműves vagy mezőgazdasági munkás vásárolhatja meg, akinek a megvétel együtt sincs 120 korona kataszteri tisztajövedelmet meghaladó ingatlanja s emellett legalább három gyermeke van, vagy vitéz, vagy hadirokkant, vagy hadiözvegy, vagy hadiárva. A rendelet különösen elsőbbségben részesíti a folyamatban lévő háboruban a harctéren küzdőket, ezek között is a kitüntetteket.

A rendelet gondoskodik az esetleg fennálló haszonbérleti szerződésnek a haszonbérlet érdekében való fennmaradásáról is.

Mindenféle
kalapot és sapkát

legjobb vásárolhat

„BANATIA”

BRANDT ISTVÁN cégnél.

Zombor, Petőfi u. 6.

Bizalom tag.

A zsidók azonban a rendelet szerinti mezőgazdasági ingatlanukat csak abban az esetben adhatják el, ha a kis- és nagyközség belterületén fekvő, beépítetlen, vagy város belterületén fekvő mezőgazdasági ingatlanok esetében az ellenérték 25%-át, házadó alá eső mezőgazdasági ingatlanok esetében a házadóalap minden pengője után 5 pengőt, illetőleg az 1940:XXII. t.c. 12. é-ának első bekezdése alá eső földből vagy vályogból épült lakóház után az 1941. évre kivetett házadó 38-szorosát, más mezőgazdasági ingatlan esetében pedig a kataszteri tisztajövedelem minden koronája után 25 pengőt a telepítési alaphoz befizetnek. Ez a befizetés a zsidó eladót terheli és célja az, hogy a zsidók eladás esetében magasabb ellenértékhez ne jussanak, mint a törvényben részükre megállapított térítés.

Az így befolyó összegeknek szociális rendeltetésük van: azokat a kormány érdemes és rászoruló birtokszerző földműveseknek gazdasági felszereléssel való ellátására fordítja. Ezzel a termelési közérdeket is szolgáljuk; mert a földhözjutó kisemberek okszerű gazdálkodásának előfeltétele az, hogy megfelelő gazdasági felszerelésük legyen.

Az ingatlanokra vonatkozó adásvételi szerződést az előjárásnál kell beadni, a szerződés tudomásulvétele felől a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, illetőleg Kárpátalja területén a kormányzó biztos határoz. Hatósági tudomásulvétel nélkül az ingatlan átruházni nem lehet. Az átruházás során az állam elővásárlási jogot is gyakorolhat.

A rendelet részletezi azokat az eseteket is, amelyekben a tudomásulvétel kérdésében az iratokat a földművelésügyi miniszterhez kell felterjeszteni.

A rendelet értelmében a Pénzügyi Közhatal és az Országos Központi Hitelszövetkezet, illetve tagintézetek javára 1942 március 1-e előtt terhelt ingatlanok vagy azok egy részének eladását a földművelésügyi miniszter megengedheti. Ez a rendelkezés főként a vidéki kisebb pénzügyi teknél érdekeit számos kisember előnyét szolgálja.

Az ingatlaneladások kapcsán a zsidóknak semmit sem szabad a vételárból felvenni, amíg a hatóság az adásvételi szerződést tudomásul nem vette.

A rendelet arról is gondoskodik, hogy az eladásra kerülő ingatlanok megvásárlásában a hadszoval senkit se akadályozzon. Az a hadszoval, aki zsidótól ingatlan akar vásárolni, erre házastársának jogérvényes meghatalmazást adhat az illetékes katonai parancsnok előtt, tehát nem szükséges az ilyen meghatalmazást közjegyzői okirathoz foglalni.

Végül a rendelet kimondja hogy a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanaira vonatkozó zárlati rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha csupán a haszonbérlet zsidó, de a tulajdonos nem zsidó. Ez a rendelkezés azt célozza, hogy az élő és holt gazdasági felszerelés ne csökkenjen azokban az esetekben, amelyekben a törvény értelmében a keresztény tulajdonos a zsidó haszonbérletől a felszerelést átveheti.

A rendelet kihirdetésének napján hatályba lépett.

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre, Flórián u. 8. A második körzetbe a Bánát városrész tartozik. (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész) orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnak a második körzetbe nem tartozó része. orvosa szintén dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15.

VÁROSI ÜGYELETES ORVOS:

Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. telefon 188. ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Szent Erzsébet, Kossuth Lajos utca.

Még nem került elő Károlyi gróf holtteste. Budapestről jelentik: Az érdi Dunaszakaszon történt repülőszerecséltenség egyik áldozatának, Tasnady Lászlónak holt testét kifogták a Dünából, gróf Károlyi Gyula holtteste után még folyik a kutatás. Mjuttán a megtalált repülőgépből hiányzik a pilótaülés, amelyhez gróf Károlyi odaszijjazta magát; azt hiszik, hogy a nehézülés lehozta a holttestét, amely valahol a Duna fenekén a homokban van.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferencné Finnországba utazott. Budapestről jelentik: Vitéz Keresztes-Fischer Ferencné, az Egyesült Női Tábor országos elnöknője magyar női küldöttség élén Finnországba utazott, hogy viszonzza Fanny Luukkonen aszszony, a finn Lotta Swärd elnöknőjének magyarországi látogatását. A magyar küldöttség ajándékokat visz a finn gyermekeknek és a Lottáknak.

Leleplezték Wesselényi báró zilahi szobrát. Zilahról jelentik: Kedden nagy ünnepléssel leleplezték le báró Wesselényi Miklós, Zilah nagy szülöttének szobrát. Az ünnepi beszédet Szinnyei-Merse Jenő vallás és közoktatásügyi miniszter mondta.

Vakmerő betörés Bácskertesén. Mikó István bácskerteseti tejfeldolgozó lakására a gazda távolléte alatt ismeretlen tettesek behatoltak. A vakmerő tolvajok a nyitott ablakon keresztül másztak be a lakásba, amelyet kifosztottak. A pénztárból 2300 pengőt vittek el. A rendőrség széleskörű nyomozást indított kézrekerítésükre.

Tizenegyre emelkedett a Budapest elleni szovjet támadás halottainak száma. Budapestről jelentik: A Budapest elleni szovjet légitámadás során megsebesült polgári személyek közül kettő a kórházban meghalt. Ezzel 11-re emelkedett a bolsevista ortámadás halálos áldozatainak száma.

Kendertermelők!!!

Minden mennyiségű

kenderkőrő

adásvételét legszolidabban és legpontosabban közvetíti:

Stefáti István

hatóságilag engedélyezett kereskedelmi ügynökség — biztosítási iroda. ZOMBOR, Zrínyi utca 2. Telefon 81.

Befejezéshez közeledik az adai levante gazdasági tanfolyam. Az adai téli gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás rendezésében, a mezőgazdasággal foglalkozó levante részére tanfolyamot rendeztek, amelyek a befejezéshez közeledik. A záróvizsgát szeptember 15-én tartják meg. Délelőtt hálaadó istentisztelet lesz, majd az ünnepélyen eléneklik a Hísekegyet, Sztraka Dezső karnagy vezetésével. A műsoron szerepelnek: Farkas János, Balogh József, Dudás Vince, Nagy Lajos, Ander Flórián és Dulics József.

FILM

Az „Örségváltás”-sal nyit az átalakított Arena mozi

A zombori Arena mozi átalakítási munkálatai, amelyek már hónapok óta serényen folynak, e hét végére teljesen befejeződnek és szombaton este már meg is tartják a megnyitó előadást. Az újonnan átépített és a követelményeknek megfelelően berendezett mozgóképszínházban tett szemleutunk alkalmával örömmel állapítottuk meg, hogy a régi Arenának sehol még csak nyoma sincs: Zombor város mozgóképszínház egy teljesen korszerűen berendezett filmszínházban élvezheti majd végig az előadásokat.

A nézőteret és főleg az erkélyt jelentősen kibővítették: összesen 400 székot állítottak be, ebből 152 szék az erkélyre jut. Az előcsarnokot is kibővítették és a meglévő kijáratokon és vészkiáratokon kívül még néhány vészkiáratot építettek. Az erkélyen két vészkiárat is van vasiétrákkal felszerelve. A gépházat teljesen elkülönítették a teremtől és ugyancsak megnagyobbították, valamint vasbetonfalakkal elszigetelték. Az új vetítő- és hangosberendezés szerelési munkálatai is befejezéshez közelednek. A terem és a mellékhelyiségek megvilágítását praktikus módon szerelték be: abban az esetben, ha netán az utcai vezeték, vagy már kinn a villanytelepen valamilyen zavar keletkeznék, a térben és a hallban még öt percig égnék a biztosítólámpák, amelyek egy háziáramgyűjtőből nyerik a villanyáramot. A terem fűtése és szellőztetése a jövőben a legököltebben működik majd. A hallban a pénztárfülkén kívül ruhatár és büfé is lesz.

Megkezdődik a tanítás a zombori középiskolákban. Az iskolák megnyitották kapuikat. Zomborban a középiskolában csütörtökön délelőtt megkezdődik a tanítás. Az ünnepélyes Veni Sancte szerlán volt, s azon résztvettek az összes középiskolás növendékek.

Házakra zuhant egy amerikai bombázó. Newyorkból jelentik, hogy Ohio államban lezuhant egy amerikai bombázó. A bombázó három házra esett és felrobbant. Nagy kár keletkezett. Két ember meghalt, öten megsebesültek.

Bolgár kommunisták merénylete a gabrovi vasúti csomópont ellen. Szófiából jelentik, hogy a gabrovi vasútállomáson robbanás történt. A robbanás négy halálos áldozata személyazonosságának megállapítása során kitudt, hogy ketten régen körözött közismert kommunisták voltak. Azt hiszik, hogy a kommunisták merényletet készítettek elő a vasúti csomópont ellen és a bomba korábban robbant, mint tervezték.

Elvesztett egy katona 52 pengője. Tegnap Zomborban egy katona elvesztett egy patkóalaku, banra pénztárcát, amelyben 52 pengő volt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy a pénztárcát adja le a rendőrségen, vagy a Délvidék kiadóhivatalában. A pénz tárcsa a Szent János ucca, Szécsenyi kúrut és Petőfi ucca közötti utvonalon vészett el.

Felmentettek három kerényi földművest. A zombori törvényszék Ovcin Milán, Hambalek József és Gertner Ádám kerényi földműveseket azért vonta felelősségre, mert azok, mint a vádirat mondja, 1941 december 1-én, közszükségleti cikkeket vontak ki a forgalomból és azt eladták. A vádlottak vallomásuk során azt akarták igazolni, hogy a terükre rótt cselekményt akkor hajtották végre, amikor még nem voltak zárva a közszükségleti cikkek. A bizonyítás eljárás befejezése után a bíróság felmentette a vádlottakat.

Az átalakítási munkálatok tervezésénél és végrehajtásánál a filmszínház vezetősége nagy figyelmet fordított a közönség kényelmére és mindent elkövetett, hogy a teljesen újjáépített mozgóképszínház a legkényesebb igényeknek is megfelelően és a legnagyobb megelégedést váltsa ki.

Ertesülésünk szerint az Arena Páger Antal, Csontos Gyula és Hídvéghy Valéria Örségváltás című hatalmas sikeres filmjével nyitja meg kapuit. A diszmeignyi tölőadást, előreláthatólag, szombaton tartják meg. — 12346 —

Az olajsmag bevásárló hálózatának kibővítése

A napraforgó és olajsmagvak aratása, valamint értékesítése megkezdődött. Ennek érdekében, hogy minden termelő minél kényelmesebben értékesíthesse termését, illetékes hatóságok gondoskodni kívánnak az olajsmag bevásárló hálózat kibővítéséről.

Az olyan községekben, ahol Futura bizomá nyos nem működik, megfelelő szakképzettséggel bíró, férőhellyel és tőkével rendelkező kereszterménykereskedők nyerhetnek a M. kir. Ipari Anyaghivataltól vásárlási engedélyt napraforgó, vadrepce és tökmag vásárlására. Ily bevásárlási engedélyért — a fennálló rendelkezések értelmében — az elsőfokú iparhatóság után kell a folyamodványokat a M. kir. Ipari Anyaghivatal Olaj- és Vegyipari osztályához (Budapest, II., Fő u. 68.) címzve benyújtani. A kérelmezők részére ugy fentnevezett hivatalnál mint a Futura olajmagosztályánál kérvényürlapok díjtalanul állnak a felek rendelkezésére, úgy, hogy azokat egyszerűen kitöltve kell benyújtani az elsőfokú iparhatóságnál (községekben a főszolgabírói hivatal, városokban a polgármesteri hivatalhoz).

A vásárlási engedélyek kiadása szeptember hónap megtörténik, ezért mindenkinek érdeke kérvényét mielőbb benyújtani, mert későbbi folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Óbecsei hírek. Azok a gazdálkodók, akiknek kukoricájuk van, jelenteni kötelesek a község háza 10-es számú szobájában. — A cselédeket 15-ig munkakönyvvel kell ellátni.

Országzászlót avatott Torzsa. Torzsa magyarsága vasárnap avatta fel országzászlóját. Az ünnepi beszédet dr. Nagy Iván mondta.

Miniszterközi bizottság tárgyal Zomborban. Sótónyi Gábor dr. miniszteri titkár vezetésével Zomborban miniszterközi bizottság tárgyal. A bizottság felülvizsgálja a vármegye községeinek költségvetését, s ennek alapján állapítja majd meg véglegesen a pótdadó százalékát.

Kivégeztek 18 norvég terroristát. Stockholmi jelentések szerint kivégeztek 18 norvég terroristát, akik egy terrorista szervezkedés tagjai voltak.

Két-három diákot felveszek elsőrendű ellátással. Cim a kiadóban. a-2348

Nyílttér

E rovatban közöltekért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Értesítés. A Magyar Iparos Dalárda ezuton értesíti működő tagjait, hogy az énekpróbák ezentul este 1/28 órakor kezdődnek. Szerdán este a női kar, pénteken este a férfiar részére tartanak meg a próbák. Pontos megjelenést kér az Elnökség.

—««Oo»»—

FELHÍVÁS.

Az államilag engedélyezett zombori Zeneiskola vezetősége felhívja összes növendékeit, hogy csütörtökön, 10-ikén délután 3 órakor jelentkezzenek az iskola helyiségében. A növendékek ezalkalommal kapják meg beosztásukat a fő-, valamint a mellékintézményekre.

SPORT

Lelkesedéssel játszottak a zombori vasutasok

Pécsi Vasutas S. K. - Zombori MÁV S. E. 2:1 (0:1)

Mintegy 300 főnyi közönség előtt, ideális futballidőben játszotta a zombori MÁV első bajnoki mérkőzését. A neves NB III. csapat és a kezdő zombori vasutasok találkozásánál egy szép iskolajátékra volt elkészülve a közönség és meglepetést legfeljebb csak néhány lelkes vezető remélt. És ez a meglepetés majdnem bekövetkezett. A zomboriak kezdeti megilletődésüket fokozatosan levetkőzve némi fölényt harcolnak ki és már

az 5. percben Vujkoviics hatalmas bombája csattan a pécsi kapuban, a következő percben pedig Kovácsics szép lefutásával és még szebb lövésével 1:0-ra vezetnek is a zomboriak.

A pécsieket a gól felrázza és szép, összeszokott játékkal fölénybe is kerülnek, de akciókat a zombori fedezetsor és a védelem csirájában elfojtja, vagy Róka kapus, sokszor bravuros védéssel ment.

A második féldőben mindenki elsőprő pécsi fölényt és gólokat vár, ehelyett a zomboriak lépnek fel támadólag és fölényüket csaknek az egész féldőben meg is tartják, de a csatárok lövéseit, fejeseit nem kíséri szerencse. A pécsiek összeszokottabb játékkal időnkint felnyomulnak a zombori tizenhatosig, itt egy-egy jó helyzetben lévő dobna ki góllövésre. Így került a 9. percben a lesen álló Bérces tiszta helyzetbe és félmagas, helyezett lövése gól: 1:1. A 30 perc gólja is hasonló felépítés eredménye. Sós középcsatár a tizenhatoson már csak a kapussal áll szemben. Róka ki akar rohanni, de látva a merőhetetlen helyzetet kapuban ragad és Sós mellett szép lövéssel gólt szerez. 2:1.

A zomboriak az erős iramot még mint ha fokoznak, támadást támadás után vezetnek, de a csatárok lövései sorra vált veszteszenek. Élénk iramu, változatos játékkal ér véget a mérkőzés.

A mérkőzés »csalódást» sejtett. Az NB III. levegőjéhez szokott közönség egy lényegesen gyengébb vonalú mérkőzésre

volt elkészülve és ehelyett egy végig erős iramu, szép jelenetekben is bővelkedő játékot láthatott. A legmeglepőbb pedig az volt, hogy az erős iramot a zomboriak kényszerítették a pécsiekre és a mérkőzés utolsó percéig meg is tartották. A zomboriak közt alig van nagy képességű egyéni játékos, de lelkesedésben messze felülmulta ellenfelét és ha ezt a lelkesedést az elkövetkező I. osztályu bajnoki küzdelmeikre is meg tudják tartani, nagy eséllyel néznek csoportjuk bajnoksága elé.

A pécsiekben jóképességű együttest ismertünk meg, akik szemmel láthatóan meglepődtek a zomboriak lelkes játékán és ennek tulajdonítjuk, hogy, főleg a második féldőben sorozatos dancsolásra ragadtatták magukat. Néhány helyen tartalékosan álltak ki, de ezt összjátékukon nem lehetett észre venni.

Rudics játékvezető végig kezében tartotta az izgalmas jelenetekben bővelkedő mérkőzést és minden kis alattomos dancsot meglátó erélyének tulajdonítható, hogy a sport végig sport maradt.

Végül pedig emlékezzünk meg a mérkőzés legszomorubb részéről, a pályáról. Sajnos, a sportnyelvünk nem rendelkezik oly szóbőséggel, hogy a különböző állapotban lévő sport szükségességeket más-más szóval fejezze ki, egyedül és kizárólag ez az oka, hogy ezt is pályának kell mondanunk.

Napjainkban a sport fénykorát él, soha még ily nagy arányu állami, városi és társadalmi támogatásban nem volt része. De a társadalom támogatása lassan elerőtlenedik a másik, a legilletékesebb fórum közönyvének láttán. Mert Zombor város futballnívója önerejéről emelkedett arra a magasságra, ahova minden illetékesnek a pályaeépítés ésszerű megoldásával követnie kellett volna, ehelyett magárahagyottságában egyedül vergődik a sport, az aranymondás értelme visszafordul: az eszköz megöli a célt.

Szép játék után kikapott Temerin

Ujszegedi TC - TTC 5:2 (2:2)

Temerinben vasárnap játszották az első NB III. mérkőzést. A küzdelem iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, s a csapat tagjai is bizakodással tekintettek a mérkőzés elé. A TTC már hetek óta edzésben van, s formája kitünő.

Az első féldőben egyenlő ellenfelek küzdöttek. A temerinieknek volt pár igen szép akciójuk, de nyomasztó fölényt nem

tudtak kiharcolni. A szünet után az ujszegedi csapat nagyon erős tempóban kezdett. A szegediek nagyszerűen játszottak, s meg érdemelték a győzelmet. Az UTC az NB III. egyik legjobb együttese, s győzelme megérdemelt. Góllövők: Burkus (2), Tóth (2), Pintér, illetve Toldi és Seres. A mérkőzést Danis bíró vezette kifogástalanul.

Súlyos vereséget szenvedett Bezdán csapata Békéscsabán

Békéscsabai MÁV - Bezdáni SE 8:1 (5:1)

A bezdáni csapat vasárnap Békéscsabán játszott, ahol súlyos vereséget szenvedett. Az eredmény nagy meglepetés. A BSE mondhatnók legjobb csapat a csoportjában és favoritként indult vasárnap is. A két csapat a következő felállásban vette fel a küzdelmet:

B. MÁV: Zirczi — Palócz, Kiszely —

Baukó, Kozma, Sós — Egri, Urda, Zahorán, Szilasi, Kincses.

Bezdán: Vukoviics — Hodosi, Birker — Vukoviics II., Kovács, Fejes — Schmidt, Kiss II., Mateisz, Bódi, Horváth.

Góllövő: Szilasi (5), Zahorán, Egri és Fejes (öngól), ill. Mateisz. Jó: Pajócz, Baukó, Sós és Szilassi, ill. Kovács, Kias és Bódi.

Honvédnapot rendez vasárnap a Bezdáni S. E.

Vasárnap a Bajai TISE csapata játszik Bezdánban N. B. III. bajnoki mérkőzést. A B. S. E. vezetősége elhatározta, hogy ezen a napon a pályán gyűjtést rendez s a befolyt összeget a honvédség téli ruhagyűjtésének javára fizeti be. Ezúton is felkéri Bezdán sportszerető közönségét hogy magyar szeretettel adakozzanak erre a nemes célra.

A Bajai TISE csapat szerétne revansot venni a két hét előtti vereségen s legjobb csapatát küldi Bezdánba a bajnoki mérkőzésre. A csapatot értesülésünk szerint nagyszámu szurkoló kíséri Bezdánba. A B. S. E. az utóbbi időben kitünő eredményeket ért el s erre a mérkőzésre komplett csapattal áll ki. A mérkőzés igen érdekesnek és nívósának ígérkezik.

A Bezdáni S. E. vezetősége kénytelen volt a II. csapatot visszaléptetni a bajnokságtól, mert nem áll elegendő cípő rendelkezésére.

III. N. B. ALFOLDI CSOPORT ALLASA:

1. Békéscsabai MÁV	1	1	—	—	8:1	2
2. Bácska	1	1	—	—	2:0	2
3. Ujszegedi TC	1	1	—	—	5:2	2
4. Makói AK	1	1	—	—	3:1	2
5. Bajai TISE	1	1	—	—	3:2	2
6. Zombori SE	1	1	—	—	6:4	2
7. Mezőkovácsházi TE	1	—	—	—	2:2	1
8. Ujvidéki VAK	1	—	—	—	2:2	1
9. Bácsalmási MOVE	1	—	—	—	1:2	0
10. MOVE Zombori TK	1	—	—	—	1:1	0
11. MOVE Szabadkai SE	1	—	—	—	1:0	0
12. Szentesi MÁV	1	—	—	—	1:4	0
13. Temerini TC	1	—	—	—	1:2	0
14. Bezdáni SE	1	—	—	—	1:8	0

Vasárnap, szept. 13-án második forduló:

Ujszeged: UTC—Ujvidéki VAK.

Mezőkovácsháza: MTE—Zombori SE.

Szentese: Szentesi MÁV—MOVE Szabadkai SE.

Szabadka: Bácska—Makói AK.

Zombor: MOVE Zombori TK—Békéscsabai MÁV.

Bezdán: Bezdáni SE—Bajai TISE.

Bácsalmási: MOVE—Temerini TC.

Az első fordulóban otthonukban győztek Békéscsabai MÁV, Makói AK, Bajai Tise, Zombori SE, míg idegen pályán győzött az Ujszegedi TC, Bácska, míg a Mezőkovácsházi TE 1 pontot hozott haza idegen pályáról.

Bácskerteszi sport hírek. A Törekvés Sportegyesület teljesen átszervezték a tavasszal, s ma már komoly ellenfelekkel szemben is kitünő eredményt ér el. Vasárnap a zombori MÁV SE játszott Bácskerteszen. A kitünő vasutascsapat 5:4 (2:3) arányu győzelmet aratott. A bácskerteszi játékosok közül valamennyien jól játszottak. — A Törekvés Sportegyesület belép a szabadkai Alsövetségbe.

Bácsföldvár: BAK—Ujvidéki Vasutas 3:3 (1:0). Bar. Vezette: Szegedi, lanyhairamu mérkőzés, igazságos eredmény.

Ada: Zentai Bocskai—ASC 2:2 (2:0). Bar. Vezette: Branovacska. Élénk iramu mérkőzés. A hazai csapat nagy fölényben játszott, de csatárainak lövéseit nem kísérte szerencse.

Bácska—Szabadkai SE 2:0 (1:0). A Bácska az egész mérkőzés alatt nagy fölényben játszott és biztosan győzött. Góllövő: Mihálycevic és Tumbász 11-esből). Jó: Vujevics, Husza, Jaksa, illetve Evtovics.

NEMESMILITICS

MOVE ZTK II.—Nemesmiliticsi Turul 4:1 (2:1). Nemesmiliticsen bucsu napján találkozott a két csapat. A nemesmiliticsiek az elmúlt hetekben nagyszerűen szerepeltek, a csapat jó formában volt és így a mérkőzés elé nagy érdeklődéssel tekintettek. A zombori csapat azonban minden tekintetben jobban játszott és megérdemelte a győzelmet. Az első gólt Csizmadia lövi egyéni akcióból, a 37 percben Porpácsy eredményes. A militicsiek Horváth révén érnek el eredményt. A második féldőben még jobban kidomborodik a zomboriak fölénye, a hazai csapat elfáradt. A militicsiekből Körmendy, Horváth és Imbró voltak jók, a zombori csapatból kitűnt Balla, Jakob II, Csizmadia és Gruics. A mérkőzést Kaich vezette.

BEZDÁN

Oldboy—Zombori szövők 7:1 (3:0). Vezette Osztrogonac. A zombori szövőgyári munkások alkalmi együttese Bezdánban az öreg labdarúgók alkalmi csapatával érte össze erejét. A bezdániak nagyszerű játékot mutattak és a szó szoros értelmében lehengerelték a zombori szövőgyári alkalmi csapatát. Góllövők: Horváth (4), Kovács, Vukoviics és Osztrogonac, illetve Milos.

Közgazdaság

««OOO»»

Mely cikkekkel szolgálhatók ki a kijelölt és melyekkel a kinem jelölt vaskereskedők

A m. kir. Kereskedelem- és Közlekedési Miniszter megküldötte a szegedi Kereskedelmi és Iparkamarának a 106.550 I. 1942. számú rendelkezését, amely tisztázza azt a kérdést, hogy melyek azok a cikkek, amelyek forgalombahozatalával csak a kijelölt vas- és háztartási cikkek kereskedők és melyek azok a cikkek, amelyeknek eladásával a ki nem jelölt szakmabeli kereskedők is foglalkozhatnak. A rendelkezés úgy intézkedik, hogy a kisiparosok azoknak a kereskedőknek, akiknek 1942-ben árút szállítottak, 1942. augusztus 28-ig elfogadott megrendeléseik alapján 1942 november 30-ig akkor is kiszolgáltathassanak árut, ha a megrendelő a kiszolgáltató kereskedők névjegyzékébe felvéve nincs. Fel hívja egyben a rendelkezés az érdekelt iparosokat, hogy november 30-ig igyekezzenek a névjegyzékbe felvett kereskedőtől megrendeléseket szerzni, mert azután kizárólag a névjegyzékbe felvett kereskedőket lesz szabad kiszolgáltatniok.

Arra vonatkozólag, hogy mely árucikkek tartoznak a 85.000/1942. K. K. M. számú rendelet alá, tájékoztatásul a rendelet felsorolja a következő cikkek:

KONYHAFELSZERELÉSI CIKKEK:

Abroszcsiptető, amerikai (kerékes) habverő, asztalvédőrács, asztali kávéfőző (mokka, espresso stb. főző) burgonyazúzó, diótörő, edényszívacs, egér-, katpány-, stb. fogó és csapda, ételborító (drótból) fagyaltgép, galuskaszaggató (vasból vagy fémből) húsbárd, kávé-, fűszer-, mák-, hus-, stb. őrlő, kávépörkölő, konyhabalta, leves-szűrő, mérlegek (konyhamérleg, szakrénnyes egyensúlymérleg, tízedesmérleg, százados mérleg a hid és marhamérleg kivételével, kosaras, horgas-, serpenyős-, rugós- és holdmérleg, valamint az ezekhez vajó u. n. kalmársúlyok), mosódeszka fémbetéttel, paradicsomátörő, szesz- és petróleumfőző, gyorsforraló, szita, rosta (fémszövetű), álcá, vashől, nikkelezve, teaszűrő, tormá, répa, tészta stb. reszelő, tök, uborka stb. gyalu, tejeskanna, tűzjelő (spékkelő) tü, vajköpülő.

KULONFÉLE ÁRUK:

Alumínium kulcs, biztonsági zárbetét, butorvasalás, butorveret (műanyagból is) csobozfelszerelés (zárhorog, záróim, dobozpánt, csuklóspánt) épületvasalás, épületveret, fémkefe, fogas (vasból, vagy fémből) függönytartó (görfüggönytartó) és alkátrészei (karika, csiptető stb.) füstcsőörzsa, dugó és falhüvely, gépolajozó, gördülő csapágy, kalapács, kampósszeg, karbid-petroléum-, és olaj-, kézi-, kocsi- és kerékpár-lámpa, kályhaellenző és előtét, kályhafogantyú, kerti szerszámok (gyomláló, ásó, kerti olló, kéregkaparó, ágfűrész stb.) képhorog (súlyhorog), képkarika, kulcskarika, lábtörőrács, (vasból vagy fémből) láncáru, levélszekrény, ló- és marhavakaró, padlóforgács, permetező fecskendő, pénzeskosár, hordozható pénzesdoboz (pénzkazetta), sertés- és bikaorr-fogó és karika, sodronykötél és ruhaszáritókötél (vasból vagy fémből), sodronyszövet és fonat (platinált acél, sodronyszövet, foszfor-, bronz-, gabonahámzó és borszűrő sodronyszövet, szunyogháló, vas- horganyzott-, és ónozott sodronyszövet, kerítésfonat stb.), szájkosár, (drótból), szeparátor (főlözőgép), személtápat, tűziszerszám, teigazdasági gépek, vajköpülő, szeparátor (főlözőgép), üvegdugaszó, zabla, kengyel.

IPARI SZERSZÁMOK ÉS KELLÉKEK:

Asztalos szerszám, kőfaragó szerszám, kőműves szerszám, könyvkötészeti és nyomdai szerszám, (fűződrót, fűzőkapocs, enyvesűst, lyukasztóvas, árhegy, csipész, ivfógo, puffancsrugó, festékeverő lapát stb.), mázoló szerszám, nemesfémipari szerszám, szobafestőszerszám.

Nem tartoznak viszont a névjegyzékben felsorolt szakmák kizárólagos üzletkörébe és így a 85.000/1942. K. K. M. számú rendelet alapján kiadott névjegyzékbe fel nem vett kereskedők részére is kiszolgáltathatók pl. a következő cikkek:

KONYHAFELSZERELÉSI CIKKEK:

Burgonyafuró, burgonyahámzó, cukorszóró, derelyemetelő, dugóhúzó, evőeszközmosó, (fából, hánchsól, vagy műanyagból), fazékfogó, galuskadeszka (fából), hópalack és betét, jégsekreány, kalarábévágó, kenyérvágógép, késélesítő, készíttetőgép, kiöntődugó, konzervbontó, magozó, nemesfém, alpakka és rozsdamentes evőeszköz, főzőedény, tálalószet, és díszműáru (tálca, tál, kanna, likőrkészlet stb.),

pecsenyevilla és pecsenyevágó olló, pogácsaszaggató, sörmelegítő, sörösüvegfontó, süteményfogó, cukorfogó, teatojás, tojásfőző óra (homokóra), tojástartó, tojásvágó, turistaeszköz (kulacs, evőcsésze, pohár, szappantartó, ételdoboz, sószóró, turistalábas stb.), vajadagoló, villanyos kávéfőző (mokka, espresso stb. főző), villanyos kenyérpíró.

KULONFÉLE ÁRUK:

Ácsírón, borotva, önbortva, borotvapenge, cipőkanál, citerahúr, csiszolóáru (kovapapír, üvegpapír, csiszolórud, csiszolópor stb.), fa ablakrud, fabunkó, fakalapács, fallapát, faragott faáru, faródló, faruhaakasztó és fogas, fa székülés lap, faszerszám (gereblye, lapát stb.) fatalicska, fatálca, fa W. C. papírtartó, gyermek kerti esz köz, haj és szakállnyírógép, hajsütővas, hajsütővasmelegítő, hordóelzárólemez, játék-lombfűrész készlet és alkátrész, kasza-fenő és köszőrűkő, kegyszer, kertészkes (foltkés), korcsolya, ló- és marhanyíró olló, mérlegek közül: hid-, kocsi-, csecsemő-, személy- és precíziós mérleg, pénzeszekrény, rajzszeg, szőnyegszeg, sífelszerelés, teigazdasági hűtőgép, pasztöröző, vajgyűrő, sajt- és vajformázó gép, villanycsengő, zsáktü, zsebkés.

IPARI SZERSZÁMOK ÉS KELLÉKEK:

Böröndös kellékek, könyvkötészeti és nyomdai kellékek közül: aranyozó készülek, kés, olló, penge, számozógép, címke-tartó, könyvcsat, kehely és keresztinyomó, árnyél, hornyoló, és szedősorzó, szedőhajó, záróstég, záróvas, acélperforáló lénia, mérőszalag, mérővessző, csuklós famérce, tolmérce, nyomógomb, nyomócsat, (bőr-árukhoz), szabókerék, szerszámnyél (fából), papírból és műanyagból, szijgyártókellék vizmérték.

A korlátozó rendelkezés csak a kereskedők áruellátására szorítkozik és nem terjed ki az iparosokra. Iparos részére tehát minden külön engedély nélkül szabad a jövőben is a rendelet hatálya alá tartozó árut eladni. Így műszereszek, kerékpár- és géppalkatrészekkel, cipészek cipészkekkkel stb. továbbra is kiszolgáltathatók. Az iparos azonban az ilymódon vásárolt árukat természetesen csak az iparosok készáru árusítására vonatkozó szabályoknak megfelelően hozhatja forgalomba. Ellenkező esetben ugyanis jogosulatlan iparizést követ el és az ipartörvény vonatkozó rendelkezései szerint büntetendő.

LIVIAÉRT TETTEM

(46)

Dunny nagyon hálás volt a személyzetnek a figyelmetlenségért. Senki sem sietett eléje és nem kérdezte, mi tetszik neki a tervezőteremben? A felügyelő elsétált az asztalok mellett és úgy intézte, hogy mindig halhassa, mit beszélnek odaát.

— Amint látja, kérem, ez a tervezet az, amelyet ön megrendelt. A legnagyobb műgondal tervezük utána és még az anyag is ugyanolyan lehet, aminő az eredeti volt, — fejtegette a szeplősarcu, kistermetű mérnök. — Ez pontos mása az indiai Tadz Mahalnak. — A méretekért is elvállaljuk a teljes felelősséget. Igaz, hogy nagyon drága dolog, de nagyon értékes is, kérem! És ha már megvettette a telket hozzá, kár lenne visszalépnie és más tervet választani.

— Rendben van. Igen, ez volt az! Az építkezést a legsürgősebben meg kell kezdeniök azon a telken, a megbeszélte feltételekkel. Itt a csekk a kezdethez. Most már nem érek rá, hogy tovább tárgyaljak róla, majd eljövök más-kor!

Dunny villámgyorsan fordult hátra.

— Halló, Mike Gerrys! Örömmel látom, hogy maga nem halt meg azóta, hogy kieresztetem a kezemből! Hiszen maga ÉH Pedig a

lapok ugyancsak tele voltak a halála kirével.

A magas, vállas, szőke fiatalember kis ideig hallgatott. Az ajtó felé pillantott, de látta, hogy az teljességgel elérhetetlen. Dunny közben van. Ekkor meglepetésszerűen elfordult a mérnöki asztaltól, lesodorta a hártypapírterveket és így szólt:

— Amint látom, maga is él, Dunny felügyelő. Pedig magáról is azt hitték egy ideig, hogy vége van.

FELISMERIK A MENEKULÓTI

A felügyelő vastag, husos arca elkékült a dühtől. A zsebébe nyult.

— Azt hiszem, Gerris, most jobban fogunk vigyázni magára. Adja csak ide szépen a csuklót. Kár, hogy talán egy nagy megrendeléstől fosztom meg magukat, de így kell tennem! — szólt a mérnökhöz, aki üveges szemmel bámult rájuk.

Dunny azonban megint korán örült. A szőke fiatalember hatalmas ugrásokkal érte el az ablakot. A következő pillanatban felcsapódott a billenő ablak és Gerrys levetette magát a tizenegyedik emeletről!

(Folytatjuk)

Apróhirdetések

Zomborban nagytekű öreg ház, Antal u. 20 alatt sürgősen eladó, vagy Pestkörnyéki ingatlan elcserélendő. Bővebbet: Jurisics Antalnál. Uvidék. Attila utca 90. a-2232

Kész BUTOR

állandó raktáron. Hálószobák, Komb. szobák, konyhák és más butorok. Uj butorok kidolgozását a legújabb rajzok szerint vállalom. SOVÁNY ANDRÁS. butorasztalos. Zombor. Trefort utca 3. Ugyanott jóhából való fiu inasnak felvétetik.

Mindeneslányt felveszek. Dr. Gimesi Attiláné. Zombor. Horthy Miklós tér 12. a-2345

13 hold prima szántó részletekben is. műt mellett, jutányosan eladó. Információt dr. Veszelszky ügyvéd irodája ad. a-2309-f

Elveszett az elmúlt éjjel a vasútiállomás előtt érem egy szürke gyermek sport sapka. Megtaláló jutalom ellenében hozza Trefort ucca 5 szám. II. emelet alá. a-2346-f

Vasas Péter kisköszegi lakos árulja 2006 négyesgööl szőlőtermését, a harmadik dűlöben. Mindennap a helyszínen található.

Egy Zündapp motor-kerékpár 250 cm.³ gumis és motor jó állapotban, eladó. Vitéz ucca 30. a-2344-f

Iskolatáskák, aktatáskák, nagy választékban Anisich Ernő bordszerművesnél. Zombor. Kossuth Laos utca 11. a-2304

Modern, fürdőszobás új családiház szőlőkerttel és gyümölcsös sel sürgősen eladó Zomborban. Pontos cím a kiadóhivatalban. a-2342-f